

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 13.4.2011
KOM(2011) 216 wersja ostateczna
2011/0094 (CNS)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY

wprowadzające wzmocnione współpracy w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej w odniesieniu do odpowiednich ustaleń dotyczących tłumaczeń

{COM(2011) 215 final}
{SEC(2011) 482 final}
{SEC(2011) 483 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

1.1. Historia wniosku

W Unii Europejskiej (UE) ochronę patentową można obecnie uzyskać za pośrednictwem krajowych urzędów patentowych państw członkowskich, przyznających patenty krajowe, lub za pośrednictwem Europejskiego Urzędu Patentowego w ramach określonych konwencją o patencie europejskim¹. Jednakże patent europejski przyznany przez Europejski Urząd Patentowy wymaga jeszcze walidacji w każdym państwie członkowskim, w którym właściciel patentu ubiega się o ochronę. Do celów walidacji patentu europejskiego na terytorium państwa członkowskiego prawo krajowe może m.in. wymagać od właściciela patentu przedstawienia tłumaczenia patentu europejskiego na język urzędowy takiego państwa członkowskiego². Dlatego też obecny system patentowy w UE, zwłaszcza w zakresie tłumaczeń, cechuje się bardzo wysokimi kosztami i złożonością. Łączny koszt walidacji przeciętnego patentu europejskiego w tylko 13 państwach członkowskich osiąga 12,5 tys. EUR, a w przypadku walidacji w całej UE wynosi ponad 32 tys. EUR. Szacuje się, że rzeczywiste koszty walidacji w UE wynoszą ok. 193 mln EUR rocznie.

Zarówno strategia Europa 2020³, jak i Akt o jednolitym rynku⁴ określiły jako kwestię priorytetową utworzenie gospodarki opartej na wiedzy i innowacji. Obie inicjatywy zmierzają do poprawienia warunków ramowych dla innowacji w biznesie poprzez ustanowienie w państwach członkowskich UE jednolitego systemu ochrony patentowej oraz jednolitego systemu sądowego rozstrzygania sporów patentowych.

Pomimo powszechnego przekonania o niekorzystnej sytuacji w zakresie konkurencji, w której znajdują się europejskie przedsiębiorstwa ze względu na brak jednolitej ochrony patentowej, Unia nie zdołała ustanowić takiego systemu. Najpierw w sierpniu 2000 r. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie patentu wspólnotowego⁵. W 2002 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję ustawodawczą⁶. W 2003 r. Rada przyjęła wspólną koncepcję polityczną⁷, nie udało się jednak osiągnąć ostatecznego porozumienia. Debata nad wnioskiem została wznowiona na forum Rady po przyjęciu przez Komisję komunikatu z kwietnia 2007 r. „Ulepszenie systemu patentowego w Europie”⁸. W komunikacie potwierdzono dążenie do utworzenia jednolitego patentu wspólnotowego.

¹ <http://www.epo.org>

² Dążąc do ograniczenia nakładów finansowych związanych z wymogami walidacyjnymi, w 2000 r. państwa będące sygnatariuszami EPC zawarły tzw. „porozumienie londyńskie” (Porozumienie o zastosowaniu art. 65 konwencji o patencie europejskim, Dz.U. EPO z 2001 r., 550), którego postanowienia obowiązują obecnie w jedenastu państwach członkowskich UE i które skutkują ograniczeniem wymogów dotyczących tłumaczeń.

³ COM(2010) 2020.

⁴ COM(2010) 608 wersja ostateczna/2.

⁵ COM(2000) 412.

⁶ Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego patent wspólnotowy (COM(2000) 412 – C5-0461/2000 – 2000/0177(CNS), Dz.U. C 127E z 29.5.2003, s. 519–526).

⁷ Dokument Rady 7159/03.

⁸ COM(2007) 165.

Traktat lizboński wprowadził bardziej szczegółową podstawę prawną dla utworzenia europejskiego systemu praw własności intelektualnej. Zgodnie z art. 118 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, ustanawiają środki dotyczące utworzenia europejskiego systemu praw własności intelektualnej. Z kolei art. 118 akapit drugi TFUE określa szczegółową podstawę prawną dla zasad językowych w zakresie europejskiego systemu praw własności intelektualnej, które Rada ma ustanowić zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą, stanowiąc jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim. Dlatego też ustalenia dotyczące tłumaczeń odnoszące się do jednolitego systemu ochrony patentowej w UE muszą być określone w drodze osobnego rozporządzenia.

W grudniu 2009 r. Rada przyjęła konkluzje w sprawie „Wzmocnionego systemu patentowego w Europie”⁹ oraz podejście ogólne w zakresie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie patentu UE¹⁰. W związku ze wspomnianą powyżej zmianą w podstawie prawnej nie uwzględniono jednak ustaleń dotyczących tłumaczeń.

Dnia 30 czerwca 2010 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie ustaleń dotyczących tłumaczeń patentu UE¹¹. Do wniosku dołączono sprawozdanie z oceny skutków¹², w którym przeanalizowano różne warianty ewentualnych ustaleń dotyczących tłumaczeń. Bez względu na znaczne wysiłki podejmowane przez prezydencję Rady, podczas posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności dnia 10 listopada 2010 r. odnotowano, że nie udało się osiągnąć jednomyślnej zgody w zakresie ustaleń dotyczących tłumaczeń¹³. Na posiedzeniu Rady ds. Konkurencyjności w dniu 10 grudnia 2010 r.¹⁴ potwierdzono, że występują trudności nie do pokonania, które sprawiają, że podjęcie decyzji wymagającej jednomyślności jest obecnie i w dającej się przewidzieć przyszłości niemożliwe. Oznacza to, że cele proponowanych rozporządzeń ustanawiających jednolity system ochrony patentowej w całej Unii Europejskiej nie mogą zostać osiągnięte w odpowiednim okresie przy zastosowaniu odpowiednich postanowień Traktatów.

Na wniosek dwunastu państw członkowskich (Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Litwy, Luksemburga, Niderlandów, Niemiec, Polski, Słowenii, Szwecji i Zjednoczonego Królestwa) Komisja przedłożyła Radzie wniosek¹⁵ w sprawie upoważnienia do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej. Wszystkie państwa członkowskie wskazały w swoich wnioskach, że wnioski ustawodawcze Komisji w zakresie wzmocnionej współpracy powinny opierać się na wynikach niedawnych negocjacji w Radzie. Po przyjęciu wniosku chęć uczestnictwa we współpracy wyraziły również Belgia, Austria, Irlandia, Portugalia, Malta, Bułgaria, Rumunia, Republika Czeska, Słowacja, Węgry, Łotwa, Grecja i Cypr. Po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, dnia 10 marca 2011 r. Rada przyjęła wniosek dotyczący decyzji upoważniającej. Przedmiotowe rozporządzenie

⁹ Dokument Rady 17229/09.

¹⁰ Dokument Rady 16113/09 Add 1. Terminologia uległa zmianie (z „patentu wspólnotowego” na „patent UE”) ze względu na wejście w życie traktatu lizbońskiego.

¹¹ COM(2010) 350.

¹² SEC(2010) 796.

¹³ Komunikat prasowy z nadzwyczajnego posiedzenia Rady „Konkurencyjność (rynek wewnętrzny, przemysł, badania i przestrzeń kosmiczna)” nr 16041/10 z dnia 10 listopada 2010 r.

¹⁴ Zob. komunikat prasowy 17668/10.

¹⁵ COM(2010) 790.

wprowadza wzmocnioną współpracę w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej zgodnie z upoważnieniem zawartym w decyzji Rady 2011/167/UE¹⁶.

1.2. Podejście prawne

W porównaniu z wnioskiem Komisji z 2000 r., przedmiotowy wniosek opiera się na istniejącym systemie patentów europejskich, nadając jednolity skutek patentom europejskim przyznanym w odniesieniu do terytorium zaangażowanych państw członkowskich. Jednolity system ochrony patentowej będzie fakultatywny oraz będzie współistnieć z patentami krajowymi i europejskimi. Właściciele patentów europejskich przyznanых przez Europejski Urząd Patentowy, w ciągu miesiąca po opublikowaniu informacji o przyznaniu takiego patentu, mogą wystąpić do Urzędu z wnioskiem o rejestrację jednolitego skutku. Po dokonaniu rejestracji jednolity skutek zapewni taką samą ochronę i będzie tak samo obowiązywać na terytorium wszystkich zaangażowanych państw członkowskich. Patent europejski o jednolitym skutku może zostać przyznany, przeniesiony, uchylony lub może wygasnąć wyłącznie w odniesieniu do tego terytorium jako całości. Zadanie zarządzania patentami europejskimi o jednolitym skutku zaangażowane państwa członkowskie powierzają Europejskiemu Urzędowi Patentowemu.

2. KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI

W styczniu 2006 r. Komisja rozpoczęła szeroko zakrojone konsultacje dotyczące przyszłej polityki patentowej w Europie¹⁷. Wpłynęło ponad 2,5 tys. odpowiedzi różnych zainteresowanych stron, w tym przedsiębiorców ze wszystkich sektorów gospodarki, stowarzyszeń przedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw, praktyków w dziedzinie prawa patentowego, organów publicznych oraz przedstawicieli środowisk akademickich. Respondenci domagali się europejskiego systemu patentowego zachęcającego do innowacji, zapewniającego upowszechnianie wiedzy naukowej, ułatwiającego transfer technologii, dostępnego dla wszystkich uczestników rynku i odznaczającego się pewnością prawną. Z odpowiedzi jasno wynikało rozczarowanie brakiem postępów w sprawie patentu wspólnotowego. W szczególności niemal wszyscy respondenci (użytkownicy systemu patentowego) odrzucili ustalenia dotyczące tłumaczeń zawarte we wspólnej koncepcji politycznej Rady z 2003 r., zgodnie z którą właściciel patentu musiałby przedstawić tłumaczenie zastrzeżeń (mających skutek prawny) na wszystkie języki urzędowe Wspólnoty.

Zainteresowane strony wyraziły ogólne poparcie dla „jednolitego, przystępnego i konkurencyjnego” patentu wspólnotowego. Znalazło to potwierdzenie podczas otwartego spotkania wyjaśniającego, które odbyło się dnia 12 lipca 2006 r., podczas którego wiele różnych zainteresowanych stron wyraziło poparcie dla utworzenia naprawdę jednolitego systemu patentowego wysokiej jakości. Podkreślono jednak, że polityczne kompromisy nie powinny wpłynąć na użyteczność projektu. W szczególności przedstawiciele małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) zwrócili uwagę na znaczenie umiarkowanych kosztów ochrony patentowej.

¹⁶ Decyzja Rady 2011/167/UE z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie upoważnienia do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej, Dz.U. L 76 z 22.3.2011, s. 53.

¹⁷ Dokument konsultacyjny wraz z odpowiedziami zainteresowanych stron i sprawozdanie dotyczące wstępnych ustaleń są dostępne pod adresem http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/consultation_en.htm.

Kwestię jednolitej ochrony patentowej omówiono również obszernie w trakcie konsultacji dotyczących programu „Small Business Act” dla Europy, obejmującego wiele inicjatyw mających na celu wsparcie europejskich MŚP¹⁸. Jako główne przeszkody przedsiębiorstwa te określiły wysoki poziom opłat oraz złożoność prawną systemu patentowego¹⁹. W odpowiedziach udzielonych w toku konsultacji przedsiębiorcy w ogóle oraz przedstawiciele MŚP w szczególności domagali się poważnego ograniczenia kosztów ochrony patentowej w kontekście przyszłego jednolitego patentu²⁰.

Jednolitego systemu ochrony patentowej dotyczą dokumenty określające stanowiska przedstawione niedawno przez różne zainteresowane strony. Europejskie stowarzyszenia przedsiębiorców, takie jak BusinessEurope²¹, UEAPME²² i Eurochambres²³ potwierdzają, że przedsiębiorstwom, zarówno dużym, jak i małym, zależy na uproszczonej, racjonalnej pod względem kosztów i dostępnej ochronie patentowej. Takie same głosy docierają z krajowych stowarzyszeń przedsiębiorców w wielu państwach członkowskich oraz z różnych sektorów przemysłu²⁴. Zainteresowane strony podkreśliły, że ewentualny jednolity system ochrony patentowej powinien bazować na istniejących mechanizmach przyznawania patentów w Europie, a ponadto nie powinien powodować konieczności zmiany konwencji o patencie europejskim.

3. OCENA SKUTKÓW

Niniejszemu wnioskowi towarzyszy ocena skutków, w której zidentyfikowano główne problemy europejskiego systemu patentowego: (i) wysokie koszty związane z tłumaczeniem i publikacją patentów europejskich, (ii) różnice między państwami członkowskimi pod względem utrzymania patentów (w każdym kraju, w którym walidowano patent należy co roku uiszczać opłaty za przedłużenie); oraz (iii) administracyjną złożoność rejestracji przeniesień, licencji i innych praw związanych z patentami. W rezultacie dostęp do kompleksowej ochrony patentowej w Europie jest tak kosztowny i skomplikowany, że wykracza poza możliwości wielu inwestorów i spółek.

W ocenie skutków przeanalizowano efekty przyjęcia następujących wariantów:

Wariant 1 (scenariusz odniesienia) – Komisja nie podejmuje żadnych działań

¹⁸ COM(2008) 394.

¹⁹ <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/>

²⁰ UEAPME Expectations on the Proposal for a European Small Business Act, dokument dostępny pod adresem www.ueapme.com. Response to the Consultation on a Small Business Act for Europe, dokument dostępny pod adresem: <http://www.eurochambres.eu>

²¹ Poglądy dotyczące kluczowych kwestii w debacie na temat reformy patentowej w Europie, dostępne pod adresem: <http://www.buinessseurope.eu>

²² Stanowisko w sprawie rozwoju wydarzeń w zakresie polityki dotyczącej patentu Wspólnoty Europejskiej, dostępne pod adresem <http://www.ueapme.com>.

²³ Dokument określający stanowisko w sprawie europejskiego systemu patentowego, dostępny pod adresem <http://www.eurochambres.eu>

²⁴ Dokumenty określające stanowiska BDI (Bundesverband der Deutschen Industrie), DIHK (Deutscher Industrie- und Handelskammertag), CBI (Confederation of British Industries), CCIP (Chambre de commerce et d'industrie de Paris), CGPME (Confédération générale des petites et moyennes entreprises), Unioncamere, DigitalEurope, Orgalime, ACT (Association for Competitive Technology), Cefic i innych stowarzyszeń.

Wariant 2 – Komisja wspólnie z innymi instytucjami kontynuuje prace nad patentem UE obejmującym 27 państw członkowskich

Wariant 3 – Komisja przedstawia wnioski dotyczące rozporządzeń wprowadzających wzmocnioną współpracę:

Podwariant 3.1 – Komisja proponuje ustalenia dotyczące tłumaczeń mające zastosowanie do jednolitego systemu ochrony patentowej odpowiadające jej wnioskowi z dnia 30 czerwca 2010 r. lub

Podwariant 3.2 – Komisja proponuje ustalenia dotyczące tłumaczeń mające zastosowanie do jednolitego systemu ochrony patentowej oparte na jej wniosku z dnia 30 czerwca 2010 r. oraz obejmujące elementy wniosku kompromisowego omówionego przez Radę.

Analiza przeprowadzona w ramach oceny skutków wykazała, że preferowany jest wariant 3 z podwariantem 3.2.

Te problemy można rozwiązać jedynie na poziomie UE, gdyż bez instrumentu prawnego UE państwa członkowskie nie byłyby w wystarczającym stopniu zdolne do określenia skutków prawnych patentów mających jednolitą postać w szeregu państw członkowskich.

4. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

Decyzja Rady 2011/167/UE upoważniła państwa członkowskie wyszczególnione w art. 1 do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie utworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej.

Artykuł 118 akapit drugi TFUE zapewnia szczegółową podstawę prawną dla określenia zasad językowych dotyczących europejskiego systemu praw własności intelektualnej, gwarantującego jednolitą ochronę na mocy rozporządzeń przyjętych w drodze specjalnej procedury ustawodawczej, w której Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

5. WPŁYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu na budżet Unii.

6. SZCZEGÓŁOWY OPIS

Artykuł 1 – Przedmiot

Ten artykuł określa przedmiot rozporządzenia.

Artykuł 2 – Definicje

Ten artykuł zawiera definicje głównych pojęć stosowanych w rozporządzeniu.

Artykuł 3 – Ustalenia dotyczące tłumaczeń patentu europejskiego o jednolitym skutku

Ten artykuł stanowi, że w przypadku opublikowania specyfikacji patentu europejskiego o jednolitym skutku zgodnie z art. 14 ust. 6 konwencji o patencie europejskim, nie wymaga się żadnych dalszych tłumaczeń. Artykuł 14 ust. 6 konwencji stanowi, że specyfikację patentu europejskiego publikuje się w języku postępowania przed Europejskim Urzędem Patentowym i obejmuje ona tłumaczenie zastrzeżeń na oba pozostałe języki urzędowe tego organu. Dodatkowych tłumaczeń wymaga się tylko w przypadku sporu zgodnie z art. 4 oraz w okresie przejściowym zgodnie z art. 6. Wniosek o rejestrację jednolitego skutku składa się w języku postępowania.

Artykuł 4 – Tłumaczenie w przypadku sporu

Ten artykuł stanowi, że w przypadku sporów dotyczących patentu europejskiego o jednolitym skutku, właściciel patentu przedstawia pełne tłumaczenie patentu na język urzędowy zaangażowanego państwa członkowskiego, w którym miało miejsce domniemane naruszenie bądź w którym ma siedzibę domniemany sprawca naruszenia. Właściciel patentu miałby również obowiązek przedstawienia, na żądanie sądu znajdującego się na terytorium zaangażowanych państw członkowskich, właściwego do rozstrzygania sporów dotyczących patentu europejskiego o jednolitym skutku, pełnego tłumaczenia patentu na język postępowania takiego sądu. Takie tłumaczenia byłyby wykonywane na koszt właściciela patentu. W przypadku sporu dotyczącego roszczenia o odszkodowanie sąd, przed którym prowadzone jest postępowanie brałby również pod uwagę, że przed otrzymaniem tłumaczenia na własny język domniemany sprawca mógł działać w dobrej wierze, nie wiedząc lub nie mając uzasadnionych powodów, aby domyślać się, że narusza patent.

Artykuł 5 – Zarządzanie programem zwrotu kosztów

Ten artykuł stanowi, że zgodnie z art. 12 rozporządzenia xx/xx [przepisy materialne] zaangażowane państwa członkowskie powierzają Europejskiemu Urzędowi Patentowemu zarządzanie programem zwrotu kosztów dla podmiotów składających zgłoszenia patentowe w jednym z języków urzędowych Unii, niebędącym językiem urzędowym Europejskiego Urzędu Patentowego.

Artykuł 6 – Środki przejściowe

Ten artykuł określa środki przejściowe stosowane przez pewien czas przed udostępnieniem systemu wysokiej jakości tłumaczeń maszynowych na wszystkie urzędowe języki Unii Europejskiej.

W związku z tym w okresie przejściowym do wniosku o rejestrację jednolitego skutku, o którym mowa w art. 12 rozporządzenia xx/xx wprowadzającego wzmocnioną współpracę w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej dołącza się: (i) pełne tłumaczenie specyfikacji takiego patentu na język angielski, jeśli językiem postępowania przed Europejskim Urzędem Patentowym zgodnie z art. 14 ust. 3 konwencji o patencie europejskim jest francuski bądź niemiecki; lub (ii) pełne tłumaczenie specyfikacji takiego patentu na język urzędowy dowolnego z zaangażowanych państw członkowskich będący językiem urzędowym Unii, jeśli językiem postępowania przed Europejskim Urzędem Patentowym jest angielski.

Takie tłumaczenia wymagane w okresie przejściowym byłyby publikowane przez Europejski Urząd Patentowy w najwcześniejszym możliwym terminie po złożeniu wniosku o rejestrację jednolitego skutku, o którym mowa w art. 12 rozporządzenia xx/xx [przepisy materialne].

Ponadto stwierdza się, że teksty takich tłumaczeń nie mają żadnych skutków prawnych i zapewnia się je wyłącznie do celów informacyjnych.

Okres przejściowy powinien dobieć końca z chwilą udostępnienia wysokiej jakości tłumaczeń maszynowych na wszystkie urzędowe języki Unii. Jakość tłumaczeń maszynowych powinna podlegać regularnej i obiektywnej ocenie komitetu niezależnych ekspertów ustanowionego przez zaangażowane państwa członkowskie w ramach Europejskiej Organizacji Patentowej, o którym mowa w art. 12 rozporządzenia xx/xx [przepisy materialne], a w którego skład wchodziłoby przedstawiciele Europejskiego Urzędu Patentowego oraz użytkowników europejskiego systemu patentowego. Taka grupa ekspertów przedstawiałaby obiektywną ocenę dostępności wysokiej jakości tłumaczeń maszynowych co dwa lata, zaczynając w szóstym roku po dacie rozpoczęcia stosowania rozporządzenia. Na podstawie tej oceny Komisja przedstawiałaby sprawozdanie Radzie i, w stosownym przypadku, proponowałaby zakończenie okresu przejściowego.

Uważa się, że tłumaczenia maszynowe na wszystkie urzędowe języki Unii powinny być dostępne nie później niż w ciągu 12 lat. Dlatego też jeśli Rada nie zakończy okresu przejściowego na wniosek Komisji, powinien on wygasnąć automatycznie 12 lat po rozpoczęciu stosowania przedmiotowego rozporządzenia.

Artykuł 7 – Wejście w życie

Ten artykuł stanowi, że przedmiotowe rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Jednak ponieważ przepisy materialne mające zastosowanie do patentu europejskiego o jednolitym skutku są zawarte w rozporządzeniu xx/xx wprowadzającym wzmocnioną współpracę w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej oraz są uzupełnione ustaleniami dotyczącymi tłumaczeń zawartymi w przedmiotowym rozporządzeniu, wspomniane rozporządzenia powinny być stosowane łącznie. Dlatego też data rozpoczęcia stosowania przedmiotowego rozporządzenia będzie konkretną datą zbiegającą się z datą rozpoczęcia stosowania rozporządzenia xx/xx [przepisy materialne].

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY

wprowadzające wzmocnioną współpracę w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej w odniesieniu do odpowiednich ustaleń dotyczących tłumaczeń

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 118 akapit drugi,

uwzględniając decyzję Rady 2011/167/UE z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie upoważnienia do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej²⁵,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom krajowym,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego²⁶,

stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na mocy decyzji 2011/167/UE w sprawie upoważnienia do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej, Belgię, Bułgarię, Republikę Czeską, Danię, Niemcy, Estonię, Grecję, Francję, Irlandię, Cypr, Łotwę, Litwę, Luksemburg, Węgry, Malte, Niderlandy, Austrię, Polskę, Portugalie, Rumunię, Słowenię, Słowację, Finlandię, Szwecję i Zjednoczone Królestwo (dalej „zaangażowane państwa członkowskie”) upoważniono do podjęcia między sobą wzmocnionej współpracy w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej.
- (2) Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady xx/xx wprowadzającym wzmocnioną współpracę w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej²⁷, niektórym patentom europejskim przyznanym przez Europejski Urząd Patentowy zgodnie z zasadami i procedurami określonymi Konwencją o udzielaniu patentów europejskich z dnia 5 października 1973 r., z późniejszymi zmianami (dalej „konwencja o patencie europejskim”) na wniosek właściciela patentu można nadać jednolity skutek na terytorium zaangażowanych państw członkowskich.

²⁵ Dz.U. L 76 z 22.3.2011, s. 53

²⁶ Dz.U. C z ..., s. .

²⁷ Dz.U. C z ..., s. .

- (3) Ustalenia dotyczące tłumaczeń patentów europejskich o jednolitym skutku na terytorium zaangażowanych państw członkowskich (dalej „patent europejski o jednolitym skutku”) powinny zostać dokonane w drodze osobnego rozporządzenia, zgodnie z art. 118 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej „TFUE”).
- (4) Zgodnie z decyzją Rady 2011/167/UE w sprawie upoważnienia do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej, ustalenia dotyczące tłumaczeń patentów europejskich o jednolitym skutku powinny być proste i racjonalne pod względem kosztów oraz powinny odpowiadać ustaleniom zawartym we wniosku dotyczącym rozporządzenia Rady w sprawie ustaleń dotyczących tłumaczeń patentu Unii Europejskiej²⁸, przedstawionym przez Komisję dnia 30 czerwca 2010 r., z uwzględnieniem elementów kompromisu zaproponowanych przez prezydencję w listopadzie 2010 r., które znalazły w Radzie szerokie poparcie²⁹.
- (5) Ustalenia dotyczące tłumaczeń patentów europejskich o jednolitym skutku, racjonalne pod względem kosztów, uproszczone i zapewniające pewność prawną powinny stymulować innowacje oraz, w szczególności, przynosić korzyści małym i średnim przedsiębiorstwom. Takie ustalenia dotyczące tłumaczeń powinny umożliwić łatwiejszy, mniej kosztowny i mniej ryzykowny dostęp do patentu europejskiego o jednolitym skutku oraz do systemu patentowego jako całości.
- (6) Ponieważ za przyznawanie patentów europejskich odpowiada Europejski Urząd Patentowy, ustalenia dotyczące tłumaczeń patentów europejskich o jednolitym skutku powinny opierać się na obecnie stosowanej przez ten organ procedurze. Takie ustalenia powinny zmierzać do zapewnienia niezbędnej równowagi między interesem podmiotów gospodarczych a interesem publicznym pod względem kosztu postępowania oraz dostępności informacji technicznych.
- (7) Bez uszczerbku dla niektórych ustaleń przejściowych, w przypadku opublikowania specyfikacji patentu europejskiego o jednolitym skutku zgodnie z art. 14 ust. 6 konwencji o patencie europejskim, żadne dalsze tłumaczenia nie powinny być wymagane. Artykuł 14 ustęp 6 konwencji stanowi, że specyfikację patentu europejskiego publikuje się w języku postępowania przed Europejskim Urzędem Patentowym i obejmuje ona tłumaczenie zastrzeżeń na oba pozostałe języki urzędowe tego organu.
- (8) W przypadku sporu dotyczącego patentu europejskiego o jednolitym skutku, uzasadniony jest wymóg, aby właściciel patentu przedstawił pełne tłumaczenie patentu na język urzędowy zaangażowanego państwa członkowskiego, w którym miało miejsce domniemane naruszenie bądź w którym ma siedzibę domniemany sprawca naruszenia. Właściciel patentu powinien mieć również obowiązek przedstawienia, na żądanie sądu znajdującego się na terytorium zaangażowanych państw członkowskich, właściwego do rozstrzygania sporów dotyczących patentu europejskiego o jednolitym skutku, pełnego tłumaczenia patentu na język postępowania takiego sądu. Takie tłumaczenia nie powinny być wykonywane w sposób zautomatyzowany, a ich koszt

²⁸ COM(2010) 350.

²⁹ Dokumenty Rady 15385/10 i 15385/10 ADD 1.

powinien pokrywać właściciel patentu. W przypadku sporu dotyczącego roszczenia o odszkodowanie, sąd, przed którym prowadzone jest postępowanie powinien również wziąć pod uwagę, że przed otrzymaniem tłumaczenia na własny język domniemany sprawca mógł działać w dobrej wierze, nie wiedząc lub nie mając uzasadnionych powodów, aby domyślać się, że narusza patent. Właściwy sąd powinien ocenić okoliczności indywidualnego przypadku i wziąć pod uwagę m.in. fakt, czy domniemany sprawca naruszenia jest małym bądź średnim przedsiębiorstwem działającym tylko na poziomie lokalnym, uwzględnić język postępowania przed Europejskim Urzędem Patentowym oraz, w okresie przejściowym, tłumaczenie przedłożone wraz z wnioskiem o jednolity skutek.

- (9) W celu ułatwienia dostępu do patentu europejskiego o jednolitym skutku, w szczególności dla małych i średnich przedsiębiorstw, podmioty zgłaszające nieposługujące się jednym z trzech urzędowych języków Europejskiego Urzędu Patentowego powinny mieć możliwość dokonania zgłoszenia patentowego w tym organie w dowolnym innym języku urzędowym Unii. Jako środek uzupełniający w odniesieniu do podmiotów zgłaszających uzyskujących patenty europejskie o jednolitym skutku, których miejsce zamieszkania lub główne miejsce prowadzenia działalności znajduje się w państwie członkowskim Unii, gdzie językiem urzędowym jest inny język niż jeden z urzędowych języków Europejskiego Urzędu Patentowego, należy wprowadzić system dodatkowego zwrotu kosztów związanych z tłumaczeniem z takiego języka na język postępowania przed Europejskim Urzędem Patentowym, wykraczający poza obecną praktykę tego organu i zarządzany przez niego zgodnie z art. 12 rozporządzenia xx/xx [przepisy materialne].
- (10) W celu zwiększania dostępności informacji patentowej oraz upowszechniania wiedzy technicznej, w najwcześniejszym możliwym terminie należy udostępnić tłumaczenia maszynowe zgłoszeń patentowych i specyfikacji na wszystkie języki urzędowe UE. Prace nad rozwojem tłumaczeń maszynowych prowadzi Europejski Urząd Patentowy i stanowią one bardzo ważne narzędzie usprawniające dostęp do informacji patentowej i szerokiego upowszechniania wiedzy technicznej. Udostępnienie w niedalekiej przyszłości wysokiej jakości tłumaczeń maszynowych zgłoszeń patentów europejskich i specyfikacji na wszystkie języki urzędowe Unii byłoby korzystne dla wszystkich użytkowników europejskiego systemu patentowego. Tłumaczenia maszynowe są kluczowym elementem polityki Unii Europejskiej. Takie tłumaczenia maszynowe powinny służyć wyłącznie celom informacyjnym, nie powinny natomiast mieć żadnych skutków prawnych.
- (11) W okresie przejściowym, przed udostępnieniem systemu wysokiej jakości tłumaczeń maszynowych na wszystkie języki urzędowe UE, wnioskowi o jednolity skutek, o którym mowa w art. 12 rozporządzenia xx/xx [przepisy materialne] towarzyszy pełne tłumaczenie specyfikacji patentu na angielski, jeśli językiem postępowania przed Europejskim Urzędem Patentowym jest francuski lub niemiecki bądź na język urzędowy dowolnego z zaangażowanych państw członkowskich będący językiem urzędowym UE, jeśli językiem postępowania przed Europejskim Urzędem Patentowym jest angielski. Te ustalenia zapewnią w okresie przejściowym dostępność wszystkich patentów europejskich o jednolitym skutku w języku angielskim, który jest językiem zwyczajowo stosowanym w dziedzinie międzynarodowych badań i publikacji technicznych. Ponadto zapewnią publikację tłumaczeń patentów europejskich o jednolitym skutku w innych urzędowych językach zaangażowanych państw członkowskich. Takie tłumaczenia nie powinny być wykonywane w sposób

zautomatyzowany, a ich wysoka jakość powinna przyczyniać się do doskonalenia oprogramowania tłumaczącego przez Europejski Urząd Patentowy. Będą również wspomagać upowszechnianie informacji patentowej. Okres przejściowy powinien dobieć końca z chwilą udostępnienia wysokiej jakości tłumaczeń maszynowych na wszystkie urzędowe języki Unii, z zastrzeżeniem obiektywnej oceny jakości. Jakość tłumaczeń maszynowych powinna podlegać regularnej i obiektywnej ocenie komitetu niezależnych ekspertów ustanowionego przez zaangażowane państwa członkowskie w ramach Europejskiej Organizacji Patentowej, w którego skład wchodziłoby przedstawiciele Europejskiego Urzędu Patentowego oraz użytkownicy europejskiego systemu patentowego. Biorąc pod uwagę tempo rozwoju technicznego, można uznać, że wysokiej jakości tłumaczenia maszynowe staną się dostępne za nie więcej niż 12 lat. W związku z tym okres przejściowy powinien wygasnąć 12 lat po dacie rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia, o ile nie zostanie podjęta decyzja o zakończeniu go we wcześniejszym terminie.

- (12) Ponieważ przepisy materialne mające zastosowanie do patentu europejskiego o jednolitym skutku są zawarte w rozporządzeniu xx/xx wprowadzającym wzmocnioną współpracę w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej oraz uzupełnione ustaleniami dotyczącymi tłumaczeń zawartymi w niniejszym rozporządzeniu, data rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia powinna zbiegać się z datą rozpoczęcia stosowania rozporządzenia xx/xx [przepisy materialne] [data do ustalenia].
- (13) Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla obowiązujących zasad regulujących system językowy instytucji Unii ustanowiony zgodnie z art. 342 TFUE oraz dla rozporządzenia Rady 1/1958 w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej³⁰. Niniejsze rozporządzenie jest oparte na systemie językowym Europejskiego Urzędu Patentowego i nie należy go uważać za ustanawiające szczególny system językowy dla Unii bądź ustanawiające precedens dla ograniczonego systemu językowego w jakimkolwiek przyszłym instrumencie prawnym Unii.
- (14) Zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej, cel podejmowanego działania, którym jest utworzenie jednolitego i uproszczonego systemu tłumaczeń patentów europejskich o jednolitym skutku można osiągnąć jedynie na poziomie europejskim. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną we wspomnianym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tego celu.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1
Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie wprowadza wzmocnioną współpracę w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej zgodnie z upoważnieniem zawartym w decyzji Rady 2011/167/UE w odniesieniu do odpowiednich ustaleń dotyczących tłumaczeń.

³⁰ Rozporządzenie nr 1/1958 w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, Dz.U. 17 z 6.10.1958, s. 385–386.

Artykuł 2 *Definicje*

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- (a) „patent europejski o jednolitym skutku” oznacza patent europejski mający jednolity skutek na terytorium zaangażowanych państw członkowskich na mocy rozporządzenia xx/xx [przepisy materialne];
- (b) „specyfikacja patentu europejskiego” oznacza specyfikację patentu europejskiego odpowiadającą definicji zawartej w zasadzie 73 Regulaminu wykonawczego do Konwencji o udzielaniu patentów europejskich z dnia 5 października 1973 r., z późniejszymi zmianami (dalej „konwencja o patencie europejskim”);
- (c) „język postępowania” oznacza język postępowania przed Europejskim Urzędem Patentowym odpowiadający definicji zawartej w art. 14 ust. 3 konwencji o patencie europejskim.

Artykuł 3 *Ustalenia dotyczące tłumaczeń patentu europejskiego o jednolitym skutku*

- 1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 4 i 6 niniejszego rozporządzenia, w przypadku opublikowania specyfikacji patentu europejskiego o jednolitym skutku zgodnie z art. 14 ust. 6 konwencji o patencie europejskim, nie wymaga się żadnych dalszych tłumaczeń.
- 2. Wniosek o rejestrację jednolitego skutku, o którym mowa w art. 12 rozporządzenia xx/xx [przepisy materialne] składa się w języku postępowania.

Artykuł 4 *Tłumaczenie w przypadku sporu*

- 1. W przypadku sporu dotyczącego patentu europejskiego o jednolitym skutku, właściciel patentu przedstawia, na żądanie i zgodnie z wyborem domniemanego sprawcy naruszenia, pełne tłumaczenie patentu na język urzędowy zaangażowanego państwa członkowskiego, w którym miało miejsce domniemane naruszenie bądź w którym ma siedzibę domniemany sprawca naruszenia.
- 2. W przypadku sporu dotyczącego patentu europejskiego o jednolitym skutku, na żądanie sądu znajdującego się na terytorium zaangażowanych państw członkowskich, właściwego do rozstrzygania sporów dotyczących patentu europejskiego o jednolitym skutku, właściciel patentu przedstawia w trakcie postępowania prawnego pełne tłumaczenie patentu na język postępowania takiego sądu.
- 3. Koszty tłumaczeń, o których mowa w ust. 1 i 2 ponosi właściciel patentu.
- 4. W przypadku sporu dotyczącego roszczenia o odszkodowanie, sąd, przed którym prowadzone jest postępowanie powinien również wziąć pod uwagę, że przed

otrzymaniem tłumaczenia, o którym mowa w ust. 1 domniemany sprawca mógł nie wiedzieć bądź też nie mieć uzasadnionych powodów, aby domyślać się, że narusza patent.

Artykuł 5

Zarządzanie programem zwrotu kosztów

Ze względu na fakt, że na mocy art. 14 ust. 2 konwencji o patencie europejskim zgłoszeń patentów europejskich można dokonywać w dowolnym języku, zgodnie z art. 12 rozporządzenia xx/xx [przepisy materialne], zaangażowane państwa członkowskie powierzają, w rozumieniu art. 143 konwencji o patencie europejskim, Europejskiemu Urzędowi Patentowemu zadanie zarządzania programem zwrotu wszystkich kosztów tłumaczeń, do określonego pułapu, z opłat, o których mowa w art. 13 wspomnianego rozporządzenia, dla podmiotów składających zgłoszenia patentowe w Europejskim Urzędzie Patentowym w jednym z języków urzędowych Unii, niebędącym językiem urzędowym tego organu.

Artykuł 6

Środki przejściowe

1. W okresie przejściowym rozpoczynającym się od daty rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 7 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, do wniosku o rejestrację jednolitego skutku, o którym mowa w art. 12 rozporządzenia xx/xx [przepisy materialne] dołącza się:
 - (d) jeśli językiem postępowania jest francuski lub niemiecki, pełne tłumaczenie specyfikacji patentu europejskiego na język angielski; lub
 - (e) jeśli językiem postępowania jest angielski, pełne tłumaczenie specyfikacji patentu europejskiego na dowolny język urzędowy zaangażowanego państwa członkowskiego będący urzędowym językiem Unii.
2. Zgodnie z art. 12 rozporządzenia xx/xx [przepisy materialne], zaangażowane państwa członkowskie powierzają, w rozumieniu art. 143 konwencji o patencie europejskim, Europejskiemu Urzędowi Patentowemu zadanie publikacji tłumaczeń, o których mowa w ust. 1 w najwcześniejszym możliwym terminie po złożeniu wniosku o rejestrację jednolitego skutku, o którym mowa w art. 12 rozporządzenia xx/xx [przepisy materialne]. Tekst takich tłumaczeń nie ma wartości prawnej i służy jedynie celom informacyjnym.
3. Co dwa lata, zaczynając od szóstego roku po dacie rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia, komitet niezależnych ekspertów dokonuje obiektywnej oceny dostępności systemu wysokiej jakości tłumaczeń maszynowych zgłoszeń patentowych i specyfikacji na wszystkie języki urzędowe Unii, opracowanego przez Europejski Urząd Patentowy. Komitet ekspertów powołują zaangażowane państwa członkowskie w ramach Europejskiej Organizacji Patentowej, a w jego skład wchodzi przedstawiciele Europejskiego Urzędu Patentowego i organizacji pozarządowych reprezentujących użytkowników europejskiego systemu patentowego, zaproszeni przez Radę Administracyjną Europejskiej Organizacji

Patentowej jako obserwatorzy zgodnie z art. 30 ust. 3 konwencji o patencie europejskim.

4. Na podstawie oceny, o której mowa w ust. 3, Komisja co dwa lata przedstawia Radzie sprawozdanie i, w stosownym przypadku, wnioski dotyczące zakończenia okresu przejściowego.
5. Jeśli okres przejściowy nie zostanie zakończony na wniosek Komisji, wygasa on 12 lat po dacie rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 7 *Wejście w życie*

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od [*dokładna data zostanie określona i będzie zbiegać się z datą rozpoczęcia stosowania rozporządzenia xx/xx wprowadzającego wzmocnioną współpracę w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej*].

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w zaangażowanych państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący